

İNSAN, DOĞA VE COĞRAFYA DÜNYA'NIN ŞEKLİ VE HAREKETLERİ

Doğa ve İnsan Etkileşimi - Bir Bilim Olarak Coğrafya - Dünya'nın Şekli ve Sonuçları - Dünya'nın Hareketleri ve Sonuçları

1. Aşağıdaki tabloda, doğayı oluşturan dört temel ortam ve bu ortamlara ait bazı unsurlar eşleştirilirken hata yapılmıştır.

Doğayı Oluşturan Dört Temel Ortam	Unsurlar
Litosfer	Toprak
Atmosfer	Bulut
Hidrosfer	Bitki
Biyosfer	Akarsu

Buna göre hatanın giderilmesi için hangi unsurlar yer değiştirilmelidir?

- A) Toprak-Bulut   B) Toprak-Bitki   C) Bulut-Bitki
D) Bulut-Akarsu   E) Bitki-Akarsu

2. Aşağıda insanın coğrafi ortamlarda yapmış olduğu bazı etkinlikler verilmiştir.

- I. Enerji ihtiyacının karşılanması için termik santrallerinin kurulması
II. Gıda ihtiyacının karşılanması için ovalarda tarım yapılması
III. Yerleşim alanları kurmak için ormanların tahrip edilmesi
IV. Turizmi geliştirmek için kıyıların yapılaşmaya açılması

Bu etkinliklerin hangilerinin coğrafi ortama uyumlu olduğu söylenebilir?

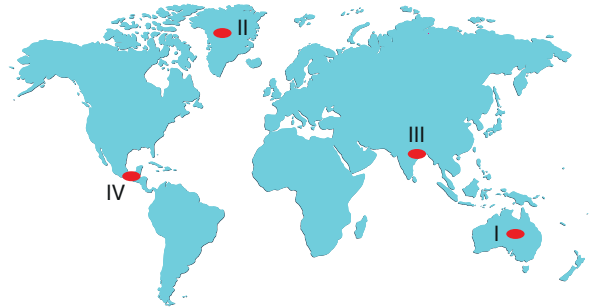
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

3. Doğal ortam ile beşeri ortamın birlikteliğinden oluşan en geniş yaşam alanına coğrafi ortam adı verilir. Coğrafi ortamın iki ögesi olan doğa ve insan etkileşim hâlidir. Bazen doğa koşulları insan yaşamına yön verirken bazen de insan, ihtiyaçları doğrultusunda doğaya müdahalelerde bulunur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi insanın doğaya etkilerine örnek verilebilir?

- A) Dağlık bölgelerde tünellerin yapılması
B) Akarsularda ulaşım faaliyetlerinin yapılması
C) Ormanlık bölgelerde ahşap evlerin yapılması
D) Kutup çevrelerinde yaşayanların kalın elbise giymesi
E) Çöllerde ulaşım amacıyla develerden yararlanılması

4. Doğal çevre koşullarının elverişli olduğu alanlar, insan tarafından yoğun olarak kullanılırken elverişsiz alanlarda insan faaliyetleri sınırlandırılmaktadır.

Buna göre haritada numaralandırılan alanların hangilerinde insan faaliyetleri sınırlandırılmaktadır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

5. İnsan doğal ortamdan ihtiyaçlarını karşılarken, doğaya zarar vermeden doğaya uyumlu hareket etmelidir.

Buna göre enerji üretiminde;

- I. rüzgâr,
- II. Güneş,
- III. petrol,
- IV. kömür

doğal kaynaklarından hangilerinin kullanılması durumunda doğa ile uyumlu hareket edilmiş olur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

6. I. Ormanlık alanların yerleşim alanlarına dönüştürülmesi
II. Tarımsal ürünlerin hasadı sonrasında anız yakılması
III. Tarım alanlarının endüstri bölgelerine dönüştürülmesi
IV. Biyoçeşitliliğin korunması için milli parkların yapılması

Yukarıdaki etkinliklerin hangileri doğa ile uyumlu değildir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) II ve III
D) II ve IV   E) I, II ve III

7. Aşağıdakilerden hangisi doğal koşulların beşeri faaliyetler üzerindeki sınırlayıcı etkisine örnek gösterilemez?

- A) Kurak ve yarı kurak bölgelerde sulama olanaklarının az olması
- B) Yıl boyunca yağış alan bölgelerde buğday üretiminin zor olması
- C) Engebeli alanlarda tarla yerine bahçe tarımının tercih edilmesi
- D) Tarım hasadından sonra ürün artıklarının (anızların) yakılması
- E) Sıcaklık ortalamalarının düşük olduğu bölgelerde sebze üretiminin zor olması

8.

Yukarıda verilen görsel doğa ve insan etkileşimi açısından incelendiğinde;

- I. doğanın insan yaşamına etkisi,
- II. insanın doğa üzerindeki etkisi,
- III. insanın doğal koşullara uyumu

durumlarından hangilerine örnek gösterilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

9. Aşağıdaki tabloda fiziki ve beşeri coğrafyanın bazı alt dalları gösterilmiştir.

Fiziki Coğrafya	Beşeri Coğrafya
Sular Coğrafyası	Nüfus Coğrafyası
Canlılar Coğrafyası	Yerleşme Coğrafyası
Yer Şekilleri Bilimi	Siyasi Coğrafya
I	II

Bu grafikte numaralandırılarak boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

I	II
A) Bitki Coğrafyası	Toprak Coğrafyası
B) Turizm Coğrafyası	Enerji Coğrafyası
C) İklim Bilimi	Tarihi Coğrafya
D) Ulaşım Coğrafyası	Harita Bilimi
E) Ekonomik Coğrafya	Afetler Coğrafyası

10.

GAZETE

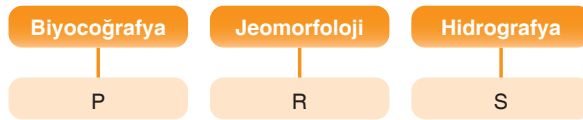
Güney Asya ülkesi Hindistan'ın kuzeydoğu eyaleti Assam'da etkili olan aralıksız yağışlar nedeniyle sel meydana geldi. Selde 8 kişi hayatını kaybederken çok sayıda yerleşim alanı da hasar aldı. Assam Dima Hasao bölgesinden bir yetkili, bölgede sel nedeniyle tren seferlerinin çalışmadığını ve bölgede yaşayan 200 bin kişinin sel ve toprak kayması sebebiyle eyalete giriş ve çıkışlarının engellendiğini açıkladı.

Verilen haber, aşağıdaki coğrafyanın bölümlerinden hangisiyle ilgili değildir?

- A) Jeomorfoloji
- B) Yerleşme coğrafyası
- C) Klimatoloji
- D) Tarım coğrafyası
- E) Ulaşım coğrafyası

11. Aşağıda fiziki coğrafyanın bazı dallarının gösterildiği bir tablo verilmiştir.

- I. Okyanus, deniz, göl ve akarsuların incelenmesi,
- II. Dağ, plato, ova ve vadilerin oluşum süreçlerinin incelenmesi,
- III. Bitki ve hayvan topluluklarının yeryüzündeki dağılımlarının incelenmesi

Buna göre numaralandırılan etkinliklerin tablodaki yerleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	P	R	S
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	I	III
D)	III	I	II
E)	III	II	I

12. Aşağıdaki olaylardan hangisi hem fiziki hem de beşeri coğrafya ile ilişkilendirilemez?

- A) Taşeli Platosu'nda karstik arazilerin geçirimli olması sonucu tarımsal ürün çeşitliliğinin azalması
- B) Şiddetli poyraz nedeniyle Karadeniz'de deniz ulaşımının aksaması
- C) İtalya'da meydana gelen volkanik patlamalar sonucu kül ve toz bulutlarının, hava ulaşımını etkilemesi
- D) Kastamonu'da sel ve taşkın sonucu yerleşim alanlarının zarar görmesi
- E) Antalya'da yıldırım düşmesi sonucunda ormanların yanması

13. İnsanların tarım, hayvancılık, ormancılık, madencilik, turizm, ticaret ve sanayi gibi faaliyetleri ile bu faaliyetlerin coğrafi olaylarla etkileşimini inceler.

Yukarıda beşeri coğrafyanın bölümlerinden hangisinin araştırma ve inceleme konularına yer verilmiştir?

- A) Yerleşme coğrafyası
- B) Nüfus coğrafyası
- C) Siyasi coğrafya
- D) Ekonomik coğrafya
- E) Tarihi coğrafya

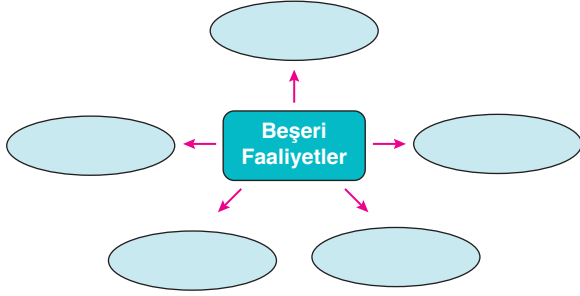
14. Aşağıda, bir yörenin doğal özellikleri verilmiştir.

- Yaz mevsimi sıcak ve kuraktır.
- Üç tarafı denizlerle çevrilidir.
- Doğal bitki örtüsü orman, maki ve steptir.
- Kuzeydoğu-güneybatı yönünde volkanik dağlar bulunur.

Bu özellikler fiziki coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisi ile ilişkilendirilemez?

- A) Klimatoloji
- B) Jeomorfoloji
- C) Kartografya
- D) Biyocoğrafya
- E) Hidrografya

15.

Yukarıda verilen şemada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Tarım
- B) Madencilik
- C) Yerleşme
- D) Ulaşım
- E) Volkanizma

16. Aşağıdaki görsellerden hangisi beşeri coğrafyanın inceleme alanlarından birini yansıtmaz?

17. Aşağıda fiziki coğrafyanın inceleme alanında yer alan dört coğrafi özellik verilmiştir.

- Akdeniz ikliminde yaz mevsimi sıcak ve kurak, kış mevsimi ılık ve yağışlıdır.
- Ülkemizdeki akarsuların genel olarak akımı düşük ve boyları kısadır.
- Volkanik dağlar en çok Doğu Anadolu ve İç Anadolu'da yer kaplar.
- Karadeniz ikliminin görüldüğü alanlarda ormanlar yaygındır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin inceleme alanına ait bilgi yer almaz?

- A) Jeomorfoloji
- B) Klimatoloji
- C) Ekonomik coğrafya
- D) Hidrografya
- E) Biyocoğrafya

18. Orta Çağ'da Batı dünyası Hristiyan din adamlarının özgür düşüncüyü kısıtlayıcı ve baskıcı tutumlarıyla bilimsel alanda gerileme yaşarken, Türk-İslam ülkelerinde aydınlanma çağı başlamıştır. İslamın etkisiyle namaz vakitleri, oruç süresi ve Hac yollarının belirlenmesi gibi ihtiyaçların ortaya çıkması Müslüman bilim insanlarının coğrafyaya ilgisini artırmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu dönemde yazılan bilimsel eserlerden biri değildir?

- A) Kitabı Roger
- B) Kitap Suret el Arz
- C) Kitab-ı Bahriye
- D) Mukaddime
- E) Kanun el Maksudi

19. Yeni Çağ'da Çin ve Hindistan gibi Uzak Doğu ülkelerinin zenginliklerine ulaşma ve bu zenginlikleri ele geçirme arzusuyla uzun mesafeli deniz seyahatleri yapıldı. Bu seyahatler o zamana kadar bilinmeyen yeni yolların bulunmasına, ulaşılmamış kara parçalarına ulaşılmasına ve bir çok coğrafi keşiflerin yapılmasına neden oldu.

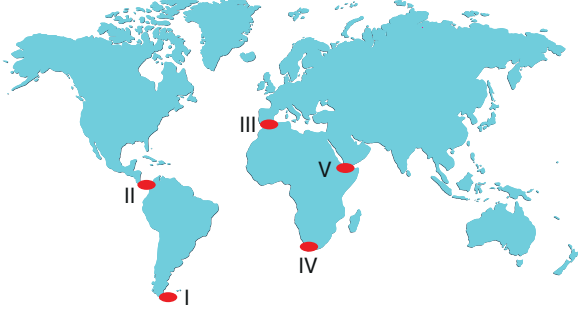
Yukarıdaki paragrafta;

- I. coğrafi Keşiflerin nedenlerine,
- II. coğrafi Keşiflerin sonuçlarına,
- III. coğrafi Keşifleri yapan kişilere

bilgilerinden hangilerine ulaşılır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

20. Bartelmi Diyaz 1488 yılında Ümit Burnu'nu keşfetmiş, Vasco da Gama ise 1497 yılında bu su yolunu kullanarak Hindistan'a ulaşmıştır.

Yukarıda sözü edilen su yolu haritada kaç numara ile gösterilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

21. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın geoit şeklinde olduğunu kanıtlar?

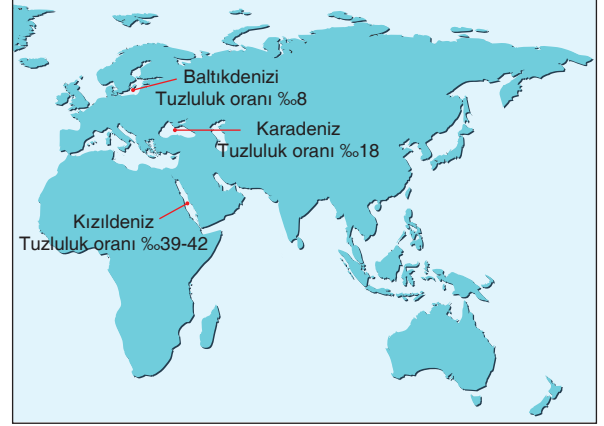
- A) Dünya'nın bir yarısı aydınlık iken, diğer yarısının karanlık olması
B) Meridyen yaylarının kutup noktalarında birleşmesi
C) Paralel boylarının Ekvator'dan kutuplar doğru küçülmesi
D) Ekvator çevresinin, tam bir meridyen dairesinden uzun olması
E) Ekvator'un ortalama sıcaklığının kutuplardan fazla olması

22. THY uçağı Ekvator üzerinde, Emirates uçağı 60 paraleli, Japan Airlines uçağı 30 paraleli üzerinde, yerden aynı yükseklikte uçarak Dünya çevresindeki turlarını aynı sürede tamamlıyorlar.

Aşağıdakilerden hangisinde, bu uçaklar, hızı en fazladan en az olana doğru sıralanmıştır?

- A) THY, Japan Airlines, Emirates
B) THY, Emirates, Japan Airlines
C) Emirates, THY, Japan Airlines
D) Emirates, Japan Airlines, THY
E) Japan Airlines, THY, Emirates

23. Aşağıdaki dünya haritasında bazı denizlerin konumu ve bu denizlerin ortalama tuzluluk oranları binde olarak verilmiştir.

Buna göre, denizlerin tuzluluk oranının bu şekilde farklılık göstermesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Dünya'nın şekli
B) Dünya'nın eksen hareketi
C) Mevsimlerin oluşumu
D) Dünya'nın eksen eğikliği
E) Dünya'nın yörünge hareketi

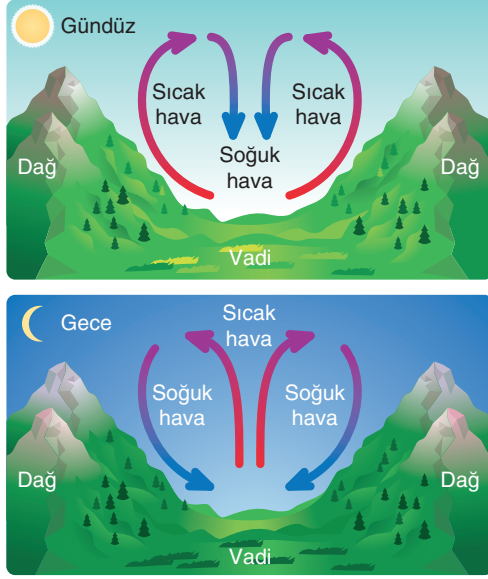
24. Yeryüzünde kalıcı karlara her enlemde ve yükseltide rastlanılır. Ancak kalıcı kar sınırı her enleme göre farklılık gösterir.

Buna göre yukarıda kalıcı kara sahip dağların kutuplardan ekvatora doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I, II, III B) I, III, II C) II, I, III
D) II, III, I E) III, II, I

25. Aşağıdaki şekillerde dağ ve vadi meltemlerinin oluşumu gösterilmiştir.

Bu rüzgârların şekillerdeki gibi yön değiştirmesinde aşağıdakilerden hangisi etkilidir?

- A) Dünya'nın şekli
- B) Dünya'nın günlük hareketi
- C) Dünya'nın yıllık hareketi
- D) Yıl içerisindeki basınç farkları
- E) Rüzgârların yönündeki sapmalar

26. Dünya günlük hareketini kutup noktalarından geçtiği varsayılan yer eksenini çevresinde batıdan doğuya doğru dönerek 24 saatte tamamlar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin oluşmasında Dünya'nın eksen hareket yönü etkilidir?

- A) Dinamik basınç alanlarının oluşması
- B) Gece ve gündüzün birbirini takip etmesi
- C) Güneş ışınlarının bir noktaya düşme açısının değişmesi
- D) Sürekli rüzgârların Güney Yarım Küre'de sola sapması
- E) Gün içerisinde cisimlerin gölge boyunun değişmesi

27. Dünya kendi eksenini etrafındaki dönüşünü batıdan doğuya doğru 24 saatte tamamlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sadece Dünya'nın dönüş yönüyle ilgili bir sonuçtur?

- A) Güneş ışınlarının geliş açısının gün içindeki değişimi
- B) Yerel saat farklarının oluşumu
- C) Dinamik basınç kuşaklarının oluşumu
- D) Gece ve gündüzün birbirini takip etmesi
- E) Sürekli rüzgârların sapma yönü

28. • Her yerde gece ve gündüzün yıl boyu eşit olması
- Güneş ışınlarının Ekvator'a sürekli dik açıyla gelmesi
  - Orta Kuşak'ta sürekli bahar mevsiminin yaşanması

Yukarıdaki durumların yaşanabilmesi için, aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi gerekir?

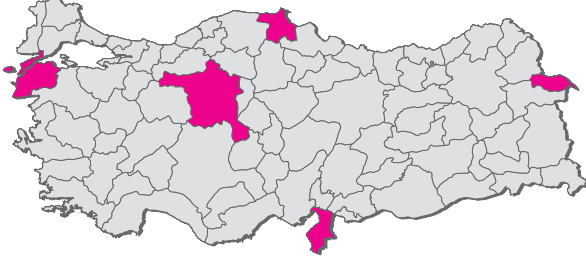
- A) Ekvator düzlemi ile yörünge düzleminin çakışması
- B) Ekvator düzlemi ile yer eksenini arasındaki açının 90° olması
- C) Dünya'nın yörüngesinin daire biçiminde olması
- D) Dünya'nın şeklinin tam bir küre olması
- E) Dünya'nın doğudan batıya doğru dönmesi

29. I. Aydınlanma çemberi kutup dairelerine teğet geçer. - 21 Haziran
- II. Aydınlanma çemberi kutup noktalarına teğet geçer. - 21 Aralık
- III. Ekvator'da gece ve gündüz süresi eşittir. - Yıl boyu
- IV. Ekvator'a Güneş ışınları dik açı ile düşer. - Yıl boyu

Yukarıdaki eşleştirmelerden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

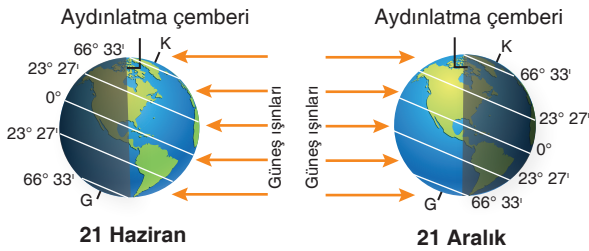
30.

Bu şehirlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 21 Haziran'da en uzun gündüz Sinop'ta yaşanır.
- B) Aynı gün içinde Güneş en geç Iğdır'da batar.
- C) 23 Eylül'de Çanakkale'de gece ve gündüz süreleri eşittir.
- D) Ankara yıl boyunca Güneş ışınlarını Sinop'tan daha büyük açıyla alır.
- E) Hatay'da yıl boyunca, gece ve gündüz arasındaki süre farkı diğerlerinden daha azdır.

31. Aşağıdaki şekillerde Dünya'nın 21 Haziran ve 21 Aralık tarihlerindeki aydınlanma durumları gösterilmiştir.

Şekillerde görülen aydınlanma durumlarının farklılık göstermesinde aşağıdakilerden hangisi etkilidir?

- A) Dünya'nın geoit şeklinde olması
- B) Dünya'nın batıdan doğuya dönmesi
- C) Ekvator ile yörünge düzlemi arasında $23^{\circ} 27'$ lık açının olması
- D) Ekvator ile yer ekseni arasında dik açının olması
- E) Dünya'nın yörüngesinin elips şeklinde olması

32. Aşağıdaki haritada bazı şehirler gösterilmiştir.

Bu şehirlerin hangisinde, yaşanan gündüz süresinin değişimi diğerlerine göre daha fazladır?

- A) Darüsselam
- B) Brasilia
- C) Ottawa
- D) Canberra
- E) Tahran

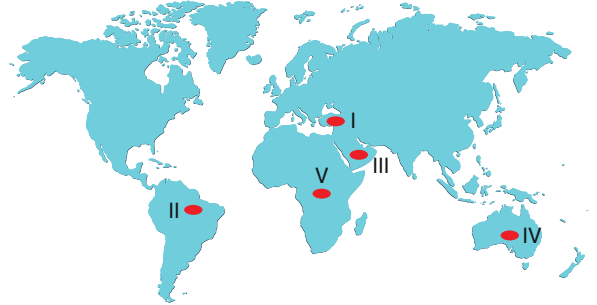
33. • Güneş ışınları yıl içindeki en dik açı ile gelir.

- Yıl içindeki en uzun gündüz süresi yaşanır.
- Yerel saatle Güneş yıl içinde en geç saatte batar.

Yukarıdaki durumların Türkiye'de görüldüğü tarih aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 21 Haziran
- B) 21 Aralık
- C) 21 Mart
- D) 23 Eylül
- E) 30 Ağustos

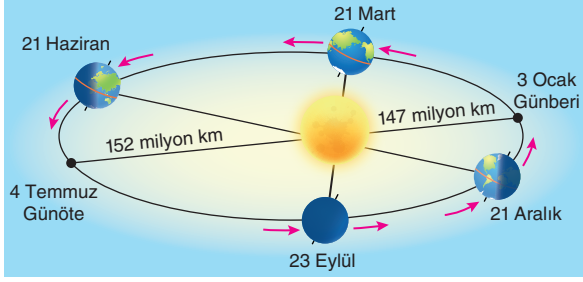
34. Dönenceler dışındaki noktalarda yatay düzleme dik olarak yerleştirilmiş çubukların öğle vakti gölge yönü yıl içinde değişmez.

Buna göre haritada numaralandırılmış noktaların hangisinde yıl içinde öğle vakti çubukların gölge yönü değişmez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

35. Güneş sisteminin bir parçası olan Dünya, elips şeklindeki yörüngesi üzerinde Güneş'in etrafında hareket eder. Dünya yörüngesi üzerindeki bir turunu 365 gün 6 saatte tamamlar. Dünya'nın yörüngesi üzerinde bir turunu tamamladığı süreye bir yıl denir.

Paragraftaki bilgilerden ve görselden yararlanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Dünya'nın Güneş'e uzaklığı yıl içinde sürekli değişir.
 B) Dünya'nın Güneş'e en yakın olduğu gün 3 Ocak'tır.
 C) Dünya'nın Güneş'e en uzak olduğu gün, 4 Temmuz'dur.
 D) Dünya'nın Güneş'e yaklaşip uzaklaşması mevsimleri oluşturur.
 E) Dünya'nın Güneş'e yaklaşip uzaklaşması mevsim sürelerini etkiler.

36. Coğrafya öğretmeni Ankara'da havanın bulutsuz olduğu bir günde açık bir alana dik konumda bir çubuk yerleştirir. Sabahtan itibaren çubuğun gölge boyunun ve gölge yönünün değişimini gözlemleyip öğrencilerine not aldırır. Güneş, çubuğun tam üzerine geldiği anda öğrencilere şu soruyu sorar: "Gölge boyu ve gölge yönü ile ilgili görüşünüz nedir?"

Öğretmenin sorusuna aşağıdaki öğrencilerden hangisi doğru görüş belirtmiştir?

- A) **Olca**: Gölge boyu en uzun ve gölge yönü güneydir.
 B) **İhsan**: Gölge boyu en kısa ve gölge yönü kuzeydir.
 C) **Beren**: Gölge boyu en kısa ve gölge yönü güneydir.
 D) **Efe**: Gölge boyu en uzun ve gölge yönü doğudur.
 E) **Öykü**: Gölge boyu en kısa ve gölge yönü batıdır.

37. Arslan Öğretmen, coğrafya dersinde öğrencilerine Kutup Yıldızı'nın Dünya'da görülme açısı hakkında bilgi ve örnek vermiştir.

Bilgi: Kutup Yıldızı, Kuzey Kutup Nokta'sında tam tepeden görülür. Kutup Yıldızı'nın görünüm açısı Ekvator'dan Kuzey Kutbuna gidildikçe büyür. Kuzey Yarım Küre'de Kutup Yıldızı'nın görülme açısı bulunan enlem hakkında bilgi verir.

Örnek: Dünya üzerindeki, K merkezinden Kutup Yıldızı 50° açıyla görülürken L merkezinde ise 60° açıyla görülmektedir.

Arslan Öğretmen'in verdiği bilgi ve örneğe göre aşağıdaki yargılardan hangisine kesinlikle ulaşılabilir?

- A) K merkezi Güney Yarım Kürede yer alır.
 B) L merkezi K merkezine göre daha güneyde yer alır.
 C) L merkezinde Güneş daha erken doğar.
 D) K ve L merkezleri farklı yarımkürelerde yer alırlar.
 E) K merkezi Kutup Yıldızı'nı L merkezine göre daha dar açıyla görür.

- 38 I. Gece ve gündüz süreleri değişir.

II. Yerel saat farkları oluşur.

III. Dinamik basınç kuşakları oluşur.

IV. Güneş ışınlarının düşme açısı değişir.

Yukarıdakilerden hangileri Dünya'nın hem günlük hem de yıllık hareketinin sonuçlarındandır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız IV   C) I ve II
 D) I, II ve III   E) II, III ve IV

YER VE ZAMAN

Koordinat Sistemi - Zaman Kavramı - Konum - Türkiye'nin Coğrafi Konumu

1. Dünya üzerinde bulunduğumuz yerin konumunu belirleyebilmek ya da tarif edebilmek için bazı unsurlara ihtiyaç duyarız.

Buna göre konum belirleyebilmek için;

- I. ekvator,
- II. paralel,
- III. meridyen

unsurlarından hangilerine ihtiyaç duyulur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

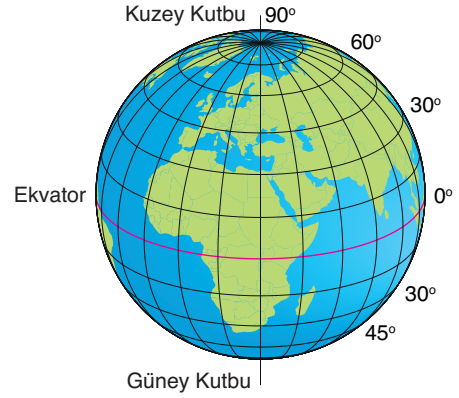
2. • Ardışık iki paralel arası her yerde 111 km'dir.
• Ardışık iki meridyen yayı arasındaki mesafe Ekvator üzerinde 111 km'dir.

20° doğu meridyeni ile 30° Kuzey paralelinde yer alan K noktasından hareket eden bir kişi 3330 km güneye ve 2220 km doğuya giderek L noktasına ulaşmıştır.

Buna göre, L noktasının meridyeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 10° Doğu meridyeni
B) 30° Doğu meridyeni
C) 30° Batı meridyeni
D) 40° Doğu meridyeni
E) 40° Batı meridyeni

3. Paralel: Ekvator çizgisine paralel uzanan ve meridyen yaylarını dik kesen hayali tam dairelerdir.

Yukarıdaki tanım ve görselden yararlanarak aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Başlangıç paraleli Ekvator'dur.
B) Ekvator en uzun paralel dairesidir.
C) Ekvator Dünya'yı doğu ve batı olarak ayırır.
D) Paraleller doğu ve batı yönünde uzanır.
E) Kutup noktaları 90° paralelleridir.

4. Kutup noktaları ile Ekvator çizgisi esas alınarak paralel ve meridyenler, bu paralel ve meridyenlerin bir araya gelmesiyle de koordinat sistemi oluşmuştur.

Buna göre, koordinat sisteminin aşağıdakilerden hangisine fayda sağladığı söylenemez?

- A) Cep telefonlarındaki yer bildiriminde
B) Araçlardaki navigasyon sistemlerinde
C) Hava ulaşımında hareket rotalarının belirlenmesinde
D) Gemilerin bulunduğu yerin konumunu bildirmesinde
E) Ekvator çevresinde biyoçeşitliliğin fazla olmasında

5. Dünya üzerindeki herhangi bir noktanın Ekvator düzlemine olan uzaklığının açı cinsinden değerine enlem denir. Ekvator'dan kutup noktalarına doğru gidildikçe Güneş ışınlarının yere düşme açısının değişmesine bağlı olarak meydana gelen değişimlere ise enlem etkisi denir.

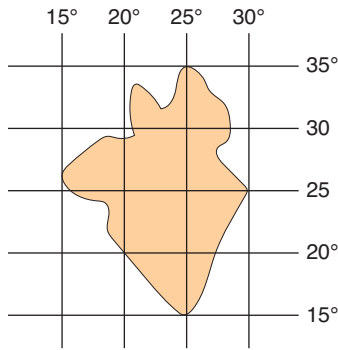
Bu değişimlere;

- I. deniz suyu sıcaklığının azalması,
II. deniz tuzluluk oranının azalması,
III. deniz sularındaki buharlaşmanın azalması

durumlarından hangileri örnek verilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I,II ve III

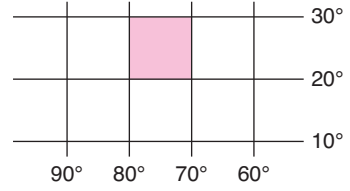
6. Aşağıda bir bölgenin coğrafi koordinatları gösterilmiştir.

Bu bölgenin coğrafi koordinatları tanımlanırken aşağıdakilerden hangisi kullanılmaz?

- A) 15° kuzey paraleli
B) 35° kuzey paraleli
C) 25° doğu boyları
D) 30° doğu boyları
E) 15° doğu boyları

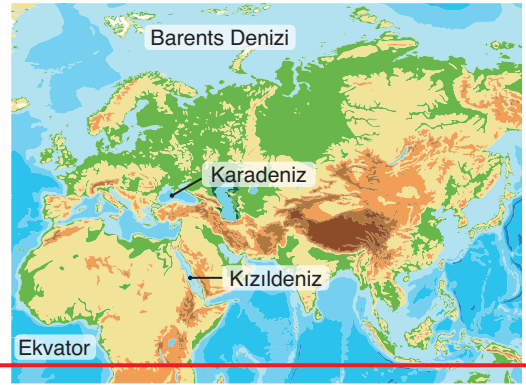
- 7.

Yukarıda coğrafi koordinatları gösterilen taralı bölge ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bölge Ekvator'un kuzeyinde başlangıç meridyeninin batısında yer almaktadır.
B) Güneş ışınlarının yılda iki kez dik geldiği alanlar bulunmaktadır.
C) Bölgenin en güneyi Ekvator'a daha yakındır.
D) Doğusu ile batısı arasındaki kuş uçuşu uzaklık 1110 km'dir.
E) Bölgenin en doğusu ile en batısı arasında 40 dakikalık zaman farkı vardır.

8. Deniz suyu sıcaklığı ve tuzluluğu, enlem etkisine bağlı olarak Ekvator'dan kutup noktalarına doğru gidildikçe değişir.

Buna göre haritada gösterilen denizlerin tuzluluk oranlarının az olandan çok olana doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

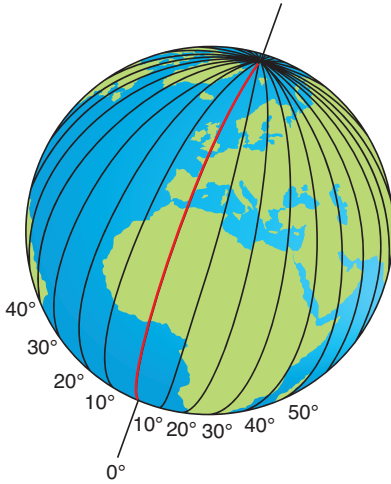
- A) Barents Denizi, Karadeniz, Kızıldeniz
B) Barents Denizi, Kızıldeniz, Karadeniz
C) Karadeniz, Kızıldeniz, Barents Denizi
D) Kızıldeniz, Karadeniz, Barents Denizi
E) Kızıldeniz, Barents Denizi, Karadeniz

9. • Ankara yaklaşık 40° kuzey enlemi ile 33° doğu boylamı üzerinde yer alır.
• Kilis yaklaşık 37° kuzey enlemi ile 37° doğu boylamı üzerinde yer alır.

Buna göre Kilis, Ankara'ya göre hangi yönde bulunur?

- A) Kuzeydoğu B) Kuzeybatı C) Güneydoğu
D) Güneybatı E) Güney

10. İki kutup noktasında uzanan, paralel dairelerini dik kesen hayali yarım dairelere meridyen denir.

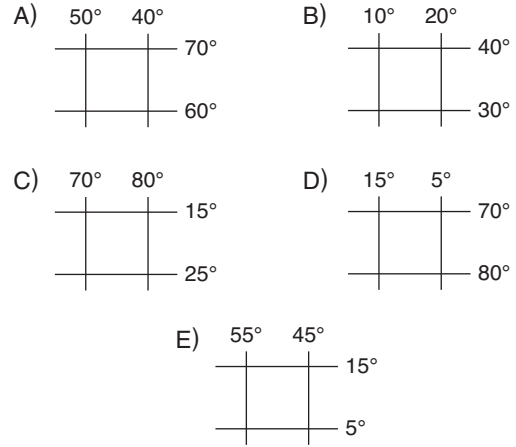
Meridyenlerin tanım ve görselinden yararlanarak;

- I. kuzey ve güney yönünde uzandıkları,
II. kutup noktalarında birleştikleri,
III. ardışık iki meridyen yayı arasındaki mesafenin her yerde eşit olduğu

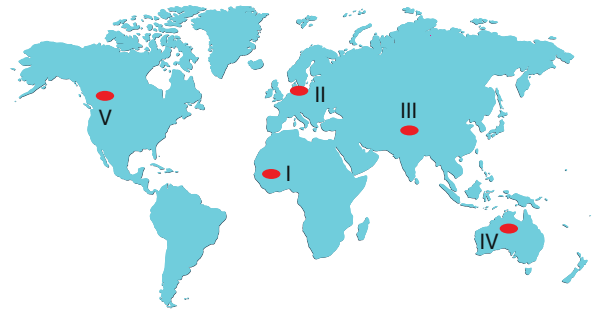
bilgilerinden hangilerine ulaşılır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

11. Paralel ve meridyen farkları eşit olan aşağıdaki bölgelerden hangisinin izdüşüm alanı diğerlerinden küçüktür?

12. Aşağıdaki haritada bazı merkezler numaralandırılarak gösterilmiştir.

Haritada numaralandırılan merkezlerden hangisi yeni yıla diğerlerinden daha önce girer?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Aynı meridyen üzerinde bulunan P ve R noktaları arasında 1332 km uzaklık vardır. P noktası 10° Kuzey paralelinde ve R noktasının güneyindedir.

Buna göre R noktasının hangi paralel üzerinde yer aldığı söylenebilir?

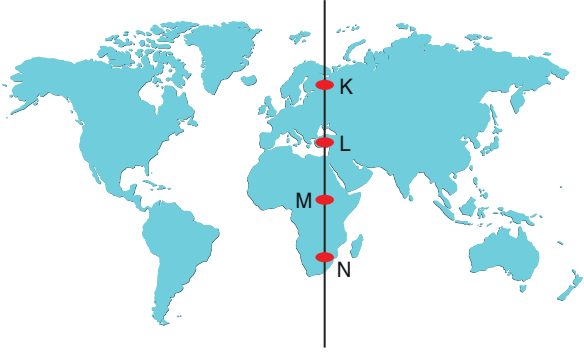
- A) 12° Güney B) 22° Kuzey C) 0° Ekvator
D) 25° Kuzey E) 40° Kuzey

14. Güneş'in ufuk düzlemindeki konumuna göre belirlenen zaman kavramı yerel saat olarak adlandırılır.

Buna göre yerel saat ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Aynı boylam üzerindeki tüm noktalarda yerel saat aynıdır.
 B) Bir boylamın daha doğusundaki boylamda yerel saat daha ileridir.
 C) Güneş, bir boylamın tam karşısında ise o boylamın yerel saati 12.00'dir.
 D) Yerel saat farkı 4 dakika olan iki merkez arasında uzaklık 110 km'dir
 E) Her bir derecelik boylam arasındaki yerel saat farkı 4 dakikadır.

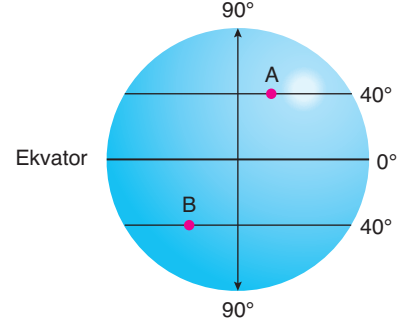
15. Aşağıdaki haritada K, L, M ve N noktalarında yer alan merkezler aynı boylam üzerinde yer almaktadır.

Bu noktadaki merkezler aşağıdakilerin hangisi bakımından yıl boyunca birbirleriyle aynı özelliklere sahiptir?

- A) Başlangıç meridyenine olan uzaklıkları
 B) Gün içinde gölge boylarının en kısa olduğu zaman
 C) Dünya'nın bu noktadaki dönüş hızı
 D) Güneş ışınlarının geliş açısı
 E) Gece gündüz süreleri

16. Aşağıdaki küre üzerinde A ve B merkezlerinin konumları gösterilmiştir

A ve B merkezlerinde yıl boyunca;

- I. Ekvatora olan uzaklık,
 II. yerel saat,
 III. gece gündüz süre farkı,
 IV. sıcaklık ortalaması

özelliklerinden hangilerinin kesinlikle aynı olduğu söylenebilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
 D) II ve IV   E) III ve IV

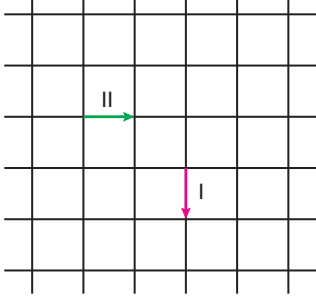
- 17 Coğrafya öğretmeni Yusuf Efe Bey, sınıfta öğrencilerine ülkemizin 36°–42° Kuzey paralelleri ile 26°–45° Doğu meridyenleri arasında bulunduğunu söylemiştir.

	45°	20°	0°	20°	40°	60°	
I							30°
II							15°
III							0°
IV							15°
V							30°
	A	B	C	D	E		45°

Buna göre, yukarıdaki koordinat sisteminde Yengeç Dönencesi ile Türkiye'nin en batısından geçen meridyenin kesiştiği nokta hangi aralıkta bulunur?

- A) I – D   B) II – E   C) III – C
 D) IV – A   E) V – D

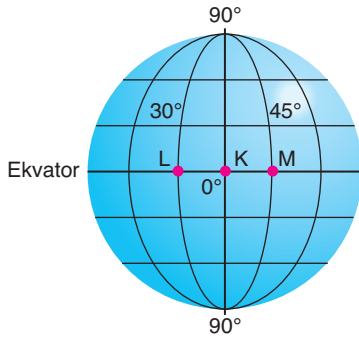
18. Aşağıda konumları gösterilen I. merkezden ok yönünde gidildiğinde enlem derecelerinin II. merkezden de ok yönünde gidildiğinde boylam derecelerinin büyüdüğü görülmektedir.

Buna göre, numaralı merkezlerin bulunduğu yerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. merkez Ekvator'dan uzaklaşmaktadır.
 B) II. merkez başlangıç meridyeninden uzaklaşmaktadır.
 C) I. merkez Güney Kutup Dairesi'ne yaklaşmaktadır.
 D) II. merkezde meridyenler arası mesafe giderek daralmaktadır.
 E) I. merkezde paralellerin boyu giderek kısalmaktadır.

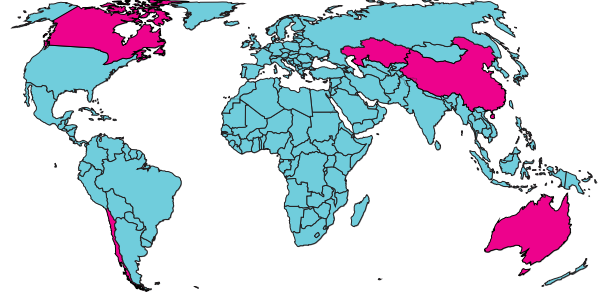
19.

K noktasında yerel saat 14.00 iken L ve M noktalarında yerel saat kaçtır?

	L	M
A)	12.00	17.00
B)	15.00	13.00
C)	13.40	15.40
D)	15.40	13.40
E)	16.00	13.00

20. Ülkeler, kendi sınırları içinden geçen saat dilimlerinin ortak saat ayar boylamının yerel saatini ortak saat kabul eder ve kullanır. Ülkeler, doğu ve batı yönündeki genişliğine göre aynı anda birden fazla ortak saat kullanabilir.

Buna göre haritada gösterilen ülkelerden hangisinin birden fazla ortak saat kullanması beklenemez?

- A) Kanada   B) Şili   C) Avustralya
 D) Çin   E) Kazakistan

21. Dünya 15° lik boylam farkından oluşan 24 saat dilimine ayrılmıştır.

Buna göre 90° doğu boylamında bulunan bir merkez hangi saat diliminde yer alır?

- A) 3   B) 4   C) 5   D) 6   E) 9

22. Bazı öğrenciler Tarih Değiştirme Çizgisi ile ilgili olarak şu bilgileri vermişlerdir.

Buket: Başlangıç meridyeninin anti meridyeni olan 180° derece meridyendir.

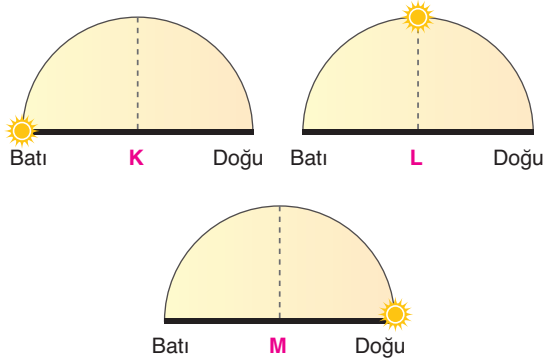
Murat: Ülkelerin siyasi sınırlarının dikkate alınmasından dolayı düzgün uzanış göstermez.

Atilla: Batısında kalan yerlerin yerel saati, doğusunda kalan yerlere göre daha ileridir.

Buna göre öğrencilerden hangilerinin verdiği bilgiler doğrudur?

- A) Yalnız Murat   B) Buket ve Murat
 C) Buket ve Atilla   D) Murat ve Atilla
 E) Buket, Murat ve Atilla

23. Aşağıda Ekinoks tarihlerinde üç merkezin ufuk düzlemi üzerindeki konumları gösterilmiştir.

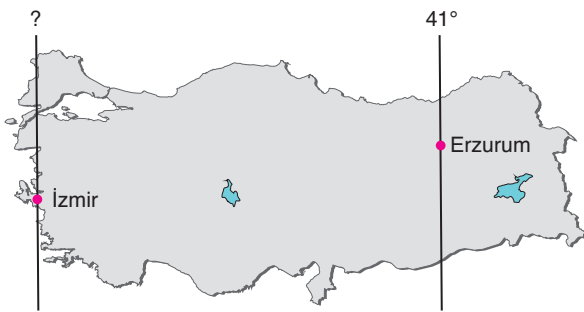
Buna göre merkezlerin ufuk düzlemindeki konumlarına bağlı olarak,

- I. K merkezi L merkezine göre daha doğuda yer almaktadır.
- II. L merkezinin Güneş karşısında geçiş hızı M merkezine göre daha azdır.
- III. K ve M merkezinin L merkeziyle arasındaki yerel saat farkı eşittir.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

24. ?

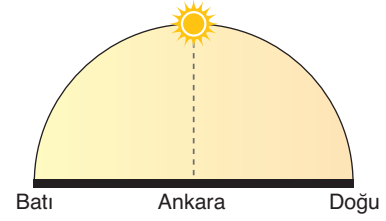

41° doğu boylamında yer alan Erzurum'da yerel saat 09.56 iken, İzmir'de 09.00'dur.

Buna göre İzmir hangi boylam üzerinde yer alır?

- A) 26° doğu   B) 26° batı   C) 27° doğu
D) 27° batı   E) 30° doğu

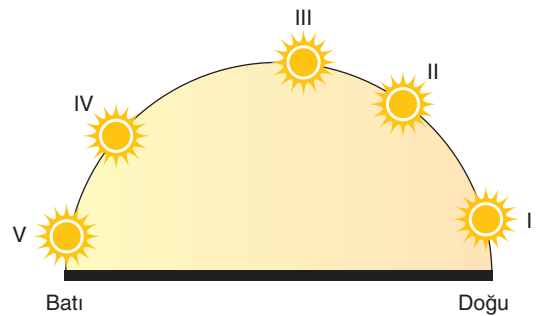
25.

Güneş yukarıdaki gibi Ankara üzerindeyken, Erzurum'dan hangi konumda görülür?

- A) B) C) D) E)

26. Aşağıda aynı paralel üzerinde bulunan beş farklı merkez için aynı anda Güneş'in ufuk düzlemi üzerindeki konumları verilmiştir.

Buna göre merkezlerden hangisinin yerel saati daha ileridir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

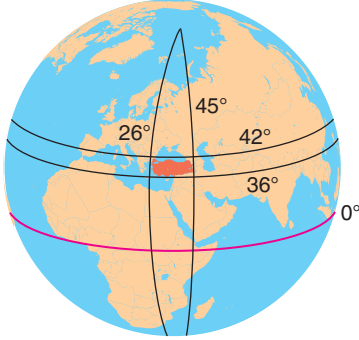
27. I. Durum: Askeri amaçlı yüksek çözünürlüklü görüntü elde etmeye yönelik bir uydu olan Göktürk 1, Türkiye'nin yerli üretim uydularından biridir. Göktürk 1, 05/12/2016 tarihinde Türkiye saati ile 16.51'de -3. saat dilimi Fransız Guyanası'ndan uzaya fırlatıldı.

II. Durum: Türkiye Enerji Bakanlığı 2016 yılından itibaren ülkemizde artık yaz saati uygulamasının kullanılacağını söylemiştir. Bu uygulamayla çok fazla enerji tasarrufu sağlanacağını ifade etmiştir.

Bu iki durum birlikte değerlendirildiğinde Göktürk 1 uydusunun Fransız Guyanası'nın yerel saati ile saat kaçta fırlatıldığı söylenebilir?

- A) 10.51   B) 13.51   C) 16.51
D) 19.51   E) 22.51

28. Aşağıda Türkiye'nin Dünya üzerindeki mutlak konumu gösterilmiştir.

Türkiye'nin küre üzerindeki mutlak konumdan yararlanarak aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Greenwich'in doğusunda yer alır.
B) En güneyinin Ekvator'a kuş uçuşu uzaklığı 3996 km'dir.
C) En doğusu ile en batısı arasında 76 dakikalık zaman farkı vardır.
D) 2. ve 3. saat dilimlerinde yer alır.
E) Üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımada özelliğindedir.

29. Aşağıdaki haritada 28° Doğu boylamı üzerinde bulunan Balıkesir'de yerel saat ile 5.56'da Güneş doğmuştur.

Yerel saat ile Bitlis'te 5.00'te Güneş doğduğuna göre, Bitlis aşağıdaki hangi boylam üzerinde yer almaktadır?

- A) 30° Doğu   B) 36° Doğu   C) 42° Doğu
D) 45° Doğu   E) 48° Doğu

30. Dünya üzerindeki bir yerin Ekvator'a, başlangıç meridyenine veya coğrafi unsurlara göre bulunduğu yeri, o bölgenin konumu olarak ifade edilir. Konum; mutlak konum ve göreceli konum olmak üzere ikiye ayrılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göreceli konumunun bir sonucudur?

- A) Akdeniz kıyılarının Karadeniz kıyılarından sıcak olması
B) Yıl içinde dört mevsimin belirgin olarak yaşanması
C) Kış mevsiminde cephesel yağışların görülmesi
D) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
E) 2 ve 3. saat dilimlerinde yer alması

31. Türkiye'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi diğer dördünün nedeni olarak gösterilebilir?

- A) Ilıman iklimlerin görülmesi
B) Orta enlemlerde yer alması
C) Dört mevsimin belirgin olması
D) Cephe yağışlarının görülmesi
E) Batı rüzgârlarının etkisinin görülmesi

32. Sonuçlar:

- I. Bitki örtüsünün çeşitli olması
- II. Deprem riskinin fazla olması
- III. Stratejik konuma sahip olması

Nedenler:

- K: Jeolojik olarak genç oluşumlu bir ülke olması
- L: Karadeniz'in çıkış noktaları olan İstanbul Boğazı ve Çanakkale Boğazı'na sahip olması
- M: Aynı anda sınırları içerisinde farklı iklim özelliklerinin birlikte etkili olması

Türkiye'nin göreceli konumuyla ilgili sonuç ve neden eşleştirmeleri hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	K	L	M
B)	M	K	L
C)	L	K	M
D)	L	M	K
E)	K	M	L

33. I. Kalıcı kar alt sınırının kuzeyde deniz seviyesine yaklaşması

- II. Güneyden gelen rüzgârların sıcaklığı artırması
- III. Batıdan doğuya gidildikçe yükseltinin artması
- IV. Kıyılarda günlük sıcaklık farkının az olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin Kuzey Yarımküre'de yer aldığına kanıt olarak gösterilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

34. Türkiye 36°-42° Kuzey paralelleri ile 26°-45° Doğu meridyenleri arasında yer alırken, Romanya 43°-48° Kuzey paralelleri ile 20°-29° Doğu meridyenleri arasında yer alır.

Buna göre Romanya, Türkiye'ye göre hangi yöndedir?

- A) Kuzeydoğu
- B) Kuzeybatı
- C) Güneydoğu
- D) Güneybatı
- E) Batı

35. Aşağıdaki tabloda Türkiye'nin bazı özellikleri mutlak ve göreceli konum olarak eşleştirilmiştir.

	Özellikler	Mutlak Konum	Göreceli Konum
I.	Türkiye'nin doğusu ile batısı arasında 76 dakika yerel saat farkı vardır	✓	
II.	Türkiye'nin kuzeyi ile güneyi arasında kuş uçuşu uzaklık 666 km'dir.	✓	
III.	Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine en yakın olduğu yerdedir.		✓
IV.	İklim çeşitliliği ve buna bağlı olarak bitki çeşitliliği fazladır.		✓
V.	Akdeniz'in tuzluluk oranı Karadeniz'den daha fazladır.		✓

Buna göre tablodaki hangi özellik yanlış eşleştirilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

36. Ali Bey, 29° doğu boylamında bulunan İstanbul'dan yerel saat itibarıyla 06.00'da yola çıkmış ve 33° doğu boylamında bulunan Ankara'ya ulaşmıştır.

Bu yolculuk 5 saat sürdüğüne göre, Ankara'da yerel saat kaçtır?

- A) 05.44
- B) 06.16
- C) 9.00
- D) 11.00
- E) 11.16

HARİTA OKURYAZARLIĞI

Haritalarda Temel Kavramlar - Haritalarda Ölçek - Haritacılığın Gelişimi -
Haritalarda Yer Şekillerinin Gösterimi

1. İnsanlar, gezip gördükleri yerleri daha sonra bulabilmek amacıyla bu yerlerin gidiş geliş yollarını kolay şekil alabilen taşlara çizmişlerdir.

Bu çizimler aşağıdaki bilim dallarından hangisinin başlangıcı olarak kabul edilebilir?

- A) Kartoğrafya B) Jeomorfoloji C) Klimatoloji
D) Biyocoğrafya E) Hidroğrafya

2. Bir alanın kuş bakışı görünümünün ölçek kullanılmadan düzlem üzerine aktarılmasına kroki denir. Yeryüzünün tamamının ya da bir kısmının kuş bakışı görünümünün belli bir oranda küçülterek düzlem üzerine aktarılmasına ise harita denir.

Buna göre kroki ile harita;

- I. kuş bakışı görünüşe göre çizim yapılması,
II. belirli bir ölçek kullanılarak çizim yapılması,
III. düzlem üzerine çizim yapılması

durumlarından hangileri bakımından ortaktır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. Küresel yüzeyin düzleme aktarılmasından dolayı haritalarda hatalar meydana gelir. Dünya'nın şeklinden kaynaklanan bu hataları en aza indirebilmek amacıyla projeksiyon yöntemleri geliştirilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu projeksiyon yöntemlerinden biridir?

- A) İzohips B) İzoterm C) Silindirik
D) Lejant E) Profil

4. Bir yerin iz düşüm alanı, arazideki engebeler dikkate alınmadan, her yer düz kabul edilerek hesaplaması sonucu elde edilir. Gerçek alanda ise yeryüzündeki engebeler dikkate alınarak hesaplanır.

Buna göre Türkiye'nin iz düşüm alanı ile gerçek alanı arasındaki farkın fazla olmasında aşağıdakilerden hangisi etkilidir?

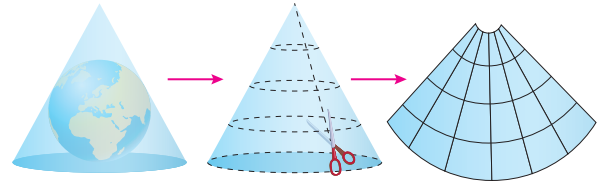
- A) İklim çeşitliliğinin fazla olması
B) Yeryüzü şekillerinin engebeli olması
C) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
D) Dört mevsimin belirgin olarak yaşanması
E) Kuzey Yarım Küre'de yer alması

B
İ
L
G
İ

B

S
A
R
M
A
L

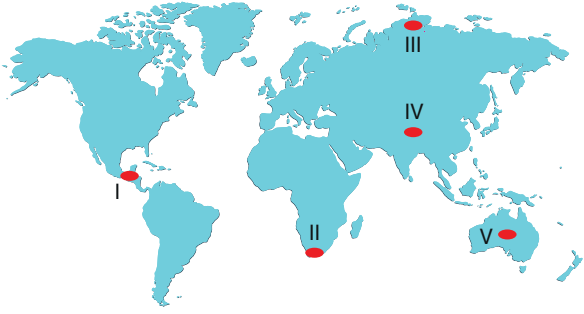
5. Konik projeksiyon yöntemiyle çizilmiş haritalarda kâğıdın küreye temas ettiği orta enlemlerde hata oranı en az olur.

Konik projeksiyonu ile ilgili yapılan açıklama ve görseller dikkate alındığında, hangi ülkenin çiziminde hata payı az olur?

- A) Kanada B) Brezilya C) Finlandiya
D) Malezya E) İran

6. Aşağıdaki haritada beş bölge numaralandırılarak gösterilmiştir.

Dünya haritası düzlem projeksiyonu ile çizildiğine göre hangi bölgede hata oranı en azdır?

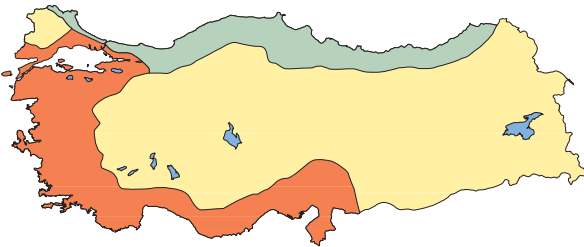
- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Ölçek
II. Lejant
III. Yön oku
IV. Koordinat sistemi

Bir ülkenin komşularına göre hangi yönde olduğunu, yukarıdaki harita unsurlarından hangilerinden yararlanarak bulabiliriz?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8.

Karadeniz iklimi Akdeniz iklimi Karasal iklimi

Yukarıdaki haritadan, aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bilgi edinilebilir?

- A) Ulaşım olanaklarıyla B) Bitki örtüsüyle
C) Nüfus dağılışıyla D) Akarsu havzalarıyla
E) Yeryüzü şekilleriyle

9. I. Türkiye fiziki haritası
II. Türkiye toprak haritası
III. Türkiye su ürünleri haritası
IV. Türkiye idari bölünüş haritası

Yukarıdakilerden hangileri tematik haritalara örnek verilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

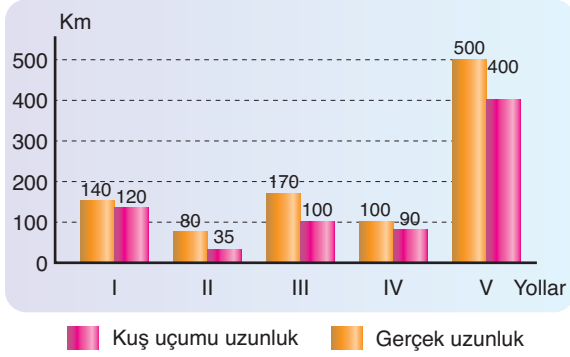
10. Dünya'nın tamamının veya bir bölümünün haritası çizilirken şekillerin boyutlarında bozulmalar meydana gelir. Haritalardaki bozulmaları en aza indirmek için çeşitli projeksiyon yöntemleri kullanılır. Bu nedenle harita çizimlerinde amaca uygun projeksiyon yöntemlerini belirlemek ve kullanmak gerekir.

Buna göre verilen Dünya haritasında numaralandırılan alanlarda hangi projeksiyon sistemleri kullanılırsa hata oranı en az olur?

	I	II	III
A)	Silindir	Konik	Düzlem
B)	Düzlem	Konik	Silindir
C)	Silindir	Düzlem	Konik
D)	Konik	Silindir	Düzlem
E)	Düzlem	Silindir	Konik

11. Yer şekillerinin engebeli olduğu yerlerde gerçek uzunluk ve kuş uçuşu uzunluk arasındaki fark fazla olur.

Yukarıdaki açıklamaya göre, grafikte verilen numaralı yolların hangisinde yer şekillerinin engebellik oranı diğerlerine göre daha fazladır?

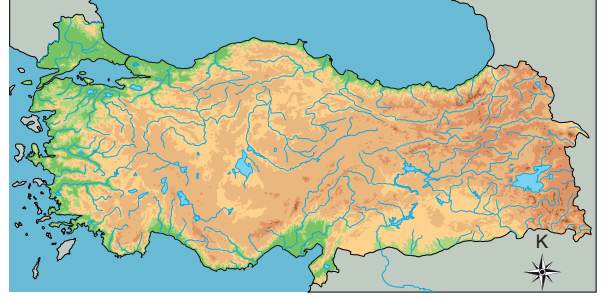
- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. I. Jeolojik Zamanda Kaledoniyen ve Hersinyen kıvrımları oluşmuştur. Kaledoniyen Kıvrımları'na İskoç ve Norveç dağları, Hersinyen Kıvrımları'na ise Ural ve Appalaş dağları örnek verilebilir. II. Jeolojik Zamanın sonlarına doğru başlayıp bugün de oluşumu devam eden Alp Kıvrımları, Dünya'nın genç dağları arasında yer almaktadır. Alpler, Kayalıklar, Himalayalar ve And Dağları bu genç oluşumunun başlıcalarıdır.

Yukarıdaki dağları harita üzerinde görebilmek için aşağıdaki haritalardan hangisinden yararlanılmalıdır?

- A) Dünya Siyasi Haritası
B) Dünya Fiziki Haritası
C) Asya Siyasi Haritası
D) Avrupa Fiziki Haritası
E) Dünya İklim Tipleri Haritası

13. Aşağıda Türkiye fiziki haritası gösterilmiştir

Verilen haritadan yararlanılarak Türkiye'deki;

- I. illerin sınırları,
II. akarsuların akış yönü,
III. bitki örtüsü,
IV. yeryüzü şekilleri

özelliklerinden hangileri hakkında bilgi elde edilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

14. Dünya üzerindeki bir yerin gerçek görüntüsünün haritaya aktarılması aşamasında, kullanılan küçültme oranına ölçek denir.

Haritalarda kullanılan ölçekler ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Kesir ve çizgi ölçek olmak üzere iki tür ölçek vardır.
B) Kesir ölçekte pay her zaman "1" olmalıdır.
C) Kesir ölçeğin birimi cm olmalıdır.
D) Kesir ölçek çizgi ölçeğe göre daha kullanışlıdır.
E) Çizgi ölçekte cetvel kullanılmadan uzunluk ölçülebilir.

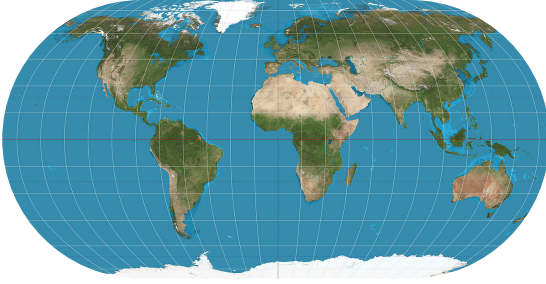
15. Aşağıdaki çizgi ölçeğin boyu 5 cm, çentikler arası 1 cm'dir.

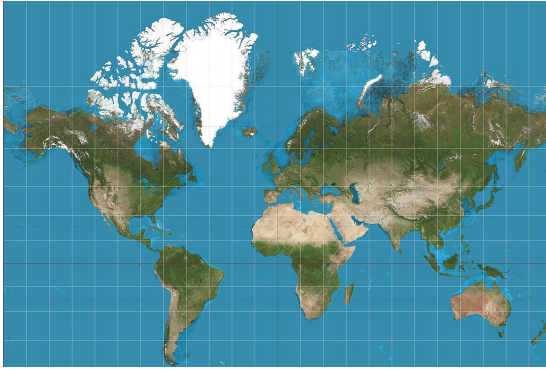
Bu çizgi ölçeğin, kesir ölçeğe dönüştürülmüş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/100 000 B) 1/500 000 C) 1/1 000 000
D) 1/2 000 000 E) 1/5 000 000

16. Aşağıda ölçekleri aynı olan iki Dünya haritası gösterilmiştir.

Harita 1

Harita 2

Verilen Dünya haritalarında Gröland'ın büyüklüklerinin farklı olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Küçültme oranı
- B) Kara ve denizlerin dağılışı
- C) Projeksiyon yöntemi
- D) Dünya'nın küresel şekli
- E) Yer şekillerinin çeşitliliği

17. Aşağıdaki çizgi ölçeklerden hangisi 1/100 000 kesir ölçeği göstermektedir? (Çizgi ölçeklerin uzunlukları 5'er cm, çentikler arası 1 cm'dir.)

- A)
- B)
- C)
- D)
- E)

18. Türkiye'nin fiziki duvar haritası ile atlas sayfasındaki fiziki haritası karşılaştırıldığında duvar haritası için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Küçültme oranı fazladır.
- B) Hata oranı fazladır.
- C) Haritanın kapladığı alan azdır.
- D) Ayrıntıyı gösterme gücü fazladır.
- E) Haritadaki göl sayısı azdır.

19. Eşit sayfaların tamamı kullanılacak şekilde iki farklı yerin haritası çizildiğinde gerçek alanı fazla olan yer, daha fazla küçültülmüş olur.

Buna göre, eşit sayfaların tamamının kullanılarak çizildiği aşağıdaki haritalardan hangisinin ölçeği daha büyüktür?

- A) Dünya siyasi haritası
- B) Asya siyasi haritası
- C) Avrupa siyasi haritası
- D) Afrika siyasi haritası
- E) Türkiye mülki idari bölümleri haritası

20. Aşağıdaki tabloda 5 ilimizin yaklaşık yüz ölçümleri gösterilmiştir.

İl	Yüz ölçümü (km ²)
Erzurum	25 000
Bolu	8276
Burdur	6887
Isparta	8993
Yalova	847

Tablodaki illerimizin haritaları aynı ölçek kullanılarak çizildiği varsayılırsa hangisinin haritası düzlemde daha büyük olur?

- A) Erzurum
- B) Bolu
- C) Burdur
- D) Isparta
- E) Yalova